

Sygn. akt II Ca 683/12

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Legnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Elżbieta Piotrowska
Sędziowie:	SO Robert Figurski SO Sabina Ziser (spraw.)
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Zielińska

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2013 roku w Legnicy

na rozprawie sprawy

z wniosku (...) Sp. z o.o. w L.

przy udziale uczestnika postępowania A. S.

o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej

na skutek apelacji uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Lubinie

z dnia 24 lipca 2012 roku

sygn. akt I Ns 868/11

postanawia:

I. oddalić apelację;

II. zasądzić od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 683/12

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 24 lipca 2012r. Sąd Rejonowy w Lubinie stwierdził nabycie z dniem 31 grudnia 2001r. przez wnioskodawcę (...) Spółka z o.o. w L. przez zasiedzenie na działce stanowiącej własność uczestnika postępowania A. S. o nr 623/11 położonej w miejscowości S., dla której Sąd Rejonowy w Lubinie prowadzi księgę wieczystą nr (...), służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu polegającej na prawie eksploatacji, w tym

usuwania awarii, modernizacji wymiany i rozbiórki obiektu, w postaci podziemnych urządzeń przesyłowych wód technologicznych i deszczowych rurociągiem o średnicy W 150 mm z urządzeniami towarzyszącymi, wraz z prawem dostępu do nieruchomości i wjazdu sprzętem mechanicznym w celu eksploatacji, usuwania awarii, modernizacji, wymiany i rozbiórki urządzeń – w zakresie pasa służebności przesyłu o powierzchni 0,0379 ha (pas długości 120,14 mb o szerokości po 1,5 m w obie strony od osi rurociągu plus urządzenie przesyłowe) według zobrazowania na mapie sporządzonej przez geodetę A. B. dnia 28.06.2012r.

Sąd Rejonowy oddalił dalej idący wniosek zobowiązując uczestnika do powstrzymania się od działań, które uniemożliwiłyby dostęp do obiektów i urządzeń o kotnych mowa powyżej. Zniósł wzajemnie między stronami koszty zastępstwa prawnego i opłat od pełnomocnictwa, orzekł że koszty postępowania ponoszą wnioskodawca i uczestnik każdy związane ze swoim udziałem w sprawie oraz nakazał uczestnikowi uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa kwotę 76,89 zł tytułem wydatków poniesionych tymczasowo ze środków budżetowych tego Sądu.

Sąd powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazał, że posiadanie prowadzące do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie ma inny zakres niż posiadanie prowadzące do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. Do nabycia bowiem służebności przez zasiedzenie wystarczy posiadanie zależne nieruchomości W ocenie Sądu pierwszej instancji zebrany w sprawie materiał dowodowy dawał podstawy do przyjęcia, że wnioskodawca korzysta z trwałego, widocznego urządzenia znajdującego się na działce będącej własnością uczestnika postępowania. Jest to studzienka wodociągowa zaś w gruncie biegnie rurociąg o średnicy W 150 mm. Sąd ustalił, że urządzenie to wybudowane zostało na nieruchomości uczestnika w 1981r. przez (...) S.A. Uczestnik nie sprzeciwiał się wybudowaniu i wieloletniej eksploatacji tych urządzeń przesyłowych co w zakresie przesyłu ukształtowało pewien stan prawny mający charakter obligacji realnej uzasadniający przyjęcie dobrej wiary kolejnych właścicieli urządzeń. Uczestnik tolerując ten stan rzeczy wyraził w sposób dorozumiany zgodę na korzystanie przez przedsiębiorstwo przesyłowe z jego nieruchomości w zakresie wykonywania służebności. W związku z powyższym dla zasiedzenia służebności wystarczał upływ terminu 20 letniego. W chwili obecnej właścicielem urządzeń znajdujących się na gruncie jest (...) Spółka z o.o. w L. na mocy umowy z dnia 29.02.2000r. i korzysta z tych urządzeń nieprzerwanie tak jak jego poprzednicy prawni, opłacając należny podatek z tytułu posiadania tej infrastruktury.

Z tych właśnie względów Sąd stwierdził nabycie służebności przez zasiedzenie z dniem 31 grudnia 2001r. Orzeczenie o kosztach postępowania wydane zostało na podstawie art. 520 par. 1 kpc.

Z rozstrzygnięciem powyższym nie zgodził się uczestnik postępowania wnosząc apelację, w której zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego art. 305⁴ kc w zw. z art. 292 kc polegające na przyjęciu, że zaistniały w niniejszej sprawie przesłanki uzasadniające stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu;
- obrazę przepisów postępowania art. 233 par. 1 kpc i 328 par. 2 kpc polegającą na dowolnej ocenie materiału dowodowego w części dotyczącej oceny samoistnego posiadania przez wnioskodawcę urządzeń przesyłowych na działce uczestnika i braku wskazania w uzasadnieniu przyczyn, dla których Sąd oparł swoje ustalenia w zakresie widocznego władztwa wnioskodawcy nad urządzeniami przesyłowymi, na twierdzeniach wnioskodawcy pomimo braku jakichkolwiek dowodów.

W oparciu o powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez oddalenie wniosku i zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kosztów zastępstwa prawnego za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja podlega oddaleniu jako pozbawiona uzasadnionych podstaw prawnych.

Sąd rejonowy przeprowadził w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe o właściwym kierunku i zakresie, zebrane w jego wyniku dowody poddał prawidłowej ocenie i poczynił na ich podstawie poprawne ustalenia faktyczne. Dał temu wyraz w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, którego wywody prawne są trafne i wyczerpujące.

Tym samym ocena faktyczna i prawna Sądu Rejonowego została przyjęta przez Sąd Okręgowy jako podstawa własnego rozstrzygnięcia.

Słusznie Sąd pierwszej instancji uznał, powołując się na ugruntowane stanowisko Sądu Najwyższego, że przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, zaś władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się, zgodnie z art. 336 k.c., jako posiadanie zależne. Z takim posiadaniem zależnym nieruchomości uczestnika mieliśmy do czynienia w niniejszej sprawie czego na etapie postępowania apelacyjnego uczestnik już nie kwestionował.

Uczestnik kwestionował natomiast aby zostało wykazane, że wnioskodawca jest posiadaczem samoistnym urządzeń przesyłowych. Zarzut ten należy uznać za nieuzasadniony. Z zebranego bowiem materiału dowodowego w postaci pisma (...) S.A. z dnia 02.04.2012r. umów sprzedaży, zeznań świadków D. C. (1) i J. P. oraz deklaracji podatku od nieruchomości obejmującego przedmiotowe urządzenia przesyłowe wynika, że na przedmiotowej działce znajduje się studzienka kanalizacyjna a pod ziemią biegnie rurociąg wód deszczowych i technologicznych służący do odprowadzania wody pomiędzy dwoma szybami górniczymi. Został on wybudowany w roku 1981r. początkowo korzystał z niego Zakład (...), następnie w 1997r. urządzenia te zostały sprzedane Przedsiębiorstwu (...) S.A. w I. a w 2000r. ich kolejnym właścicielem stał się wnioskodawca. Przez ten czas wnioskodawca i jego poprzednicy prawni faktycznie stale z niego korzystali, w ten sposób wykonując swoje władztwo. Rurociąg ten stanowi składnik przedsiębiorstwa wnioskodawcy, od którego uiszcza on należne daniny publicznoprawne. W tych okolicznościach fakt samoistnego posiadania urządzeń przez wnioskodawcę nie budzi żadnych wątpliwości. Ponadto należy mieć na uwadze okoliczność, że art. 229 kc wprowadza domniemanie posiadania samoistnego, a zatem ciężar dowodu przeciwnego spoczywał w mniejszej sprawie na uczestniku.

W sprawach o zasiedzenie kluczowe znaczenie ma również domniemanie dobrej wiary wynikające z art. 7 kc. Domniemanie to może być obalone przez wykazanie stanu przeciwnego czyli stanu złej wiary. Przyjmuje się, że podanie w wątpliwość stanu dobrej wiary nie pozwala jeszcze sądowi dokonać ustalenia innego niż nakazanie domniemania dobrej wiary. Decydujący dla przyjęcia dobrej czy też złej wiary jest stan świadomości posiadacza w chwili uzyskania posiadania służebności. Skoro początek biegu terminu zasiedzenia służebności został ustalony na 31 grudnia 1981r. to ten dzień jest miarodajny dla ustalenia dobrej czy złej wiary, gdyż późniejsze zmiany charakteru posiadania również dotyczące następców prawnych posiadacza służebności, nie mają znaczenia dla określenia długości okresu potrzebnego dla nabycia służebności przez zasiedzenie. Jeżeli przyjmiemy za Sądem pierwszej instancji, że wybudowanie urządzeń nastąpiło w 1981r. to uczestnik miał możliwość ustalenia kto buduje na jego gruncie rurociąg gdyż taka budowa wymaga stosownych pozwoleń na budowę, budowa ta trwała przez jakiś czas i nie było to działanie krótkotrwałe, którego uczestnik nie mógł nie zauważyć, w szczególności że uczestnik tę działkę wykorzystywał rolniczo. Tymczasem w aktach sprawy brak jest jakichkolwiek dowodów na to aby uczestnik sprzeciwiał się posadowieniu na jego nieruchomości urządzeń do odprowadzania wody.

W oparciu o zebrany materiał dowodowy można by również uznać, że budowa rurociągu nastąpiła jeszcze w roku 1980 przed nabyciem nieruchomości przez uczestnika, a w roku następnym rurociąg oddany został do eksploatacji. Okoliczność taka wynika twierdzeń uczestnika, zgodnie z którymi kiedy kupił działkę kręgi czyli studzienka już tam były a później nie były już tam wykonywane inne prace. Ponadto z zeznań świadka D. C. (2) wynika, że rurociąg został wybudowany w 1980r. a został oddany do eksploatacji w 1981r. W takim zaś przypadku budowa została przeprowadzona na gruncie Skarbu Państwa przez przedsiębiorstwo państwowe (...) a więc legalnie. (...) nie wiedział o sprzedaży tej nieruchomości gdyż nie był stroną umowy sprzedaży. Tak więc był on przekonany co do swego prawa wykonywania służebności przesyłu na tej nieruchomości na dzień 31 grudnia 1981r., co uzasadniało przyjęcie dobrej wiary posiadacza służebności. Uczestnik nie zdołał obalić domniemania z art. 7 kc dobrej wiary posiadacza służebności w dacie, w której rozpoczął bieg terminu zasiedzenia służebności w tej zaś sytuacji słusznie Sąd Rejonowy uznał, że nabycie służebności przez zasiedzenie nastąpiło z dniem 31 grudnia 2001r.

Z powyższych względów apelacja uczestnika postępowania jako bezzasadna została oddalona na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 13 par. 2 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 520 par. 2 kpc albowiem interesy wnioskodawcy i uczestnika postępowania były w sprawie sprzeczne. Dlatego też zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego na podstawie par. 12 ust. 1 pkt. 1 w zw. z par. 7 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...).